

T 444

ČSN 50 6210

Kčs 2.10

Náše kněžstvo a lidé
na Spálovsku.

Brněnské papírny, n. p., Brno

Náš kněžstvo a lid na Spálovsku

Rád bych někde čelil, jak se chovali dříve
zde na Spálovsku kněži, v různých
dobách k lidu, a lid k nim.

Nikde nemáme od našich předků, nic
na papír zachyceno.

Proto jsem se rozhodl já, pokud mi paměť
stačí, pro budoucnost něco o tom napsati.

Dnešní starí lidé, nerádi vidí, a slyší,
když se něco o našich velebných přátelech
něco píše.

Vím jíž předem, že budoucí lidé, vychované
s jinými názory, rádi si něco o tom
přečtou.

Nepisí to proto, abych někoho urázel, nýbrž
proto, aby potomkové něco o minulosti věděli.

S Luboměří, dne 20. února 1959.

Rudolf Fik
na č. 51.
pod merou.

Distojnost a pojmenovani

Užmenují lidé kněze, panáček.

Panáček si zachovával svou distojnost tím, že chodil čistě.

Těl čistý, obyčejně černý klobouk, černé čiske, nepoškolené šaty, čistou neflikovanou obuv.

Na rozdanavání, přivítávání odpovídal. S lidem se málo stykal, a zbytčních řečí s lidem nevedl.

Proto byl panáček u lidu vzácný, a distojný.

Lidé se před panáčkem styděli. Pojděli se ani proto, že věděl každého věřícího, kdežto mu při zprávě věřici do ucha nasepkali.

Kapřed si to na sebe narákovali, a potom se před panáčkem styděli.

Povídání o panáčku, se lidé velmi všímali.
Příjemný byl si lidé na vztahem vyprávěli, co panáček
v neděli v kostele kázal.

Některí se tomu velice divili, že doveďe panáček
na kazatelnu tak dlouho z paměti kázali.

Jiní ho vysvětlovali tím, že panáčkoví
slová jílova píš kázání do ucha duch svatý.

Někdy bylo mezi lidem slyšet slova:

U neděle zas proběděl panáček lidem na kázání
do duše.

Jindy zase: U neděle panáček tak kázau,
až ludek sezeli.

Některá slova panáčka si lidé vyprávěli, až
v druhém pokolení.

Například: Když několikrát František Překryl
v kasse v Hranicích za Bachrem o peníze, měl
ve zpalovském kostele na kázání takto slova:

Blaze tomu, kdo nic nemá,
nemá starost, kde co schová.
Večer lehne, ráno vstane,
žádný mu nic neukráde.

do roku 1914. nepřišli venkovští lidé k celé
církevní masinérii na klobub.

Co se mezi nášim národem odchávalo před
300 lety, to se vyhořilo, a nás lid na to zapoměl.

Přes $\frac{1}{2}$ sta let žil nás lid při
chwále apostolského císaře, a krále Františka Josefa I.
a svatého otce v Římě.

Lid zpíval hymnu císařský:

Františkovi Josefovi
a světě ráč pojhnat.

Církev i šlechta, králi knížky do jednoho říku.

Když si toho celého vedoucího aparátu člověk všiml
jak násel na zavádku, že panáčci na vesnicích
chudáky těší, hladí je po tváři, aby byli lyčliví,
(: Zaplate vás po smrti nemine:)

Jned při tom vidíme, jak feudálové a kapitalisté,
stahují s chudáka bez litosti kůži s tělem.

Tak tomu bylo až do první války světové, do r. 1914.
holy zvonění, hodiny, žehnání, a kropení, nedopustilo
československém pohlednouti skrz starou, udržovanou
tmu, do slunečního světla, pravdy.

V době války světové započaly se rozhíhati staré
opony, před zraky oušerně rozstřílených lidu.

Snoží a množí, když to vidíte, dalej se na jinší české
myslenky, a přestali věřit starým věkům, kteří byli
v berančku kůži zabalení.

Poválečné světové daly si francouzské (spůlkařem) na vesnicích velkou práci s lidem, aby všechny válečné zahladili a zateklali.

Nepomohl tisk, nepomohlo karáni, exercie, spolky, a t. dale.

To přesvědčení, a vyskolení z doby války, nedokázal vyskrobovali mužským a mozkem nikdo; ale jenom mužským, kteří si věděli, v ději, ohols sebe všimali.

První válka světová ohásla nějenom s bývalým císařem, a králem, ale ohásla i s celou starou proplacenou římskou karoserií, div že se nerazily.

Lžina, klam, a balanucentní lidé, bývali jenom dočasné. Konečně obyčejně světové hambou.

Tak mluvíme dnes my, pravidelně dříve dědinoví chudaci, pravděpodobně uvažování poměru přízřele doby.

Dnes slyším vyprávěli, staré ženské, 70-80 roků staré, v naší obci toto:

Ať jest jak jest, omnes se mají předec chudobní, přestárli lidé lepe na světě.

Přejde měsíc, a dostanou, až o slavení práv krejcarů podporu. Jest to dobré.

Za císaře Frána nedostali od šáhovnic, chudoba měla být.

Rozmlouvá vodovy lečové, a vodovy Honyšové 52, vinenec, na č. d. 21. v Luboměři.

Obe vodovy jsou horlivé hasičky, a dnes jim doba císaře Frána vrhá v hlavu, ačkoliv má hasiči z nich jež přes 70. roky věku svého.

Vystoupení z církve římskokatolické

Po válce světové (1914-1918) vystoupilo jmenovitě
farnosti několik osob z římskokatolické církve.

Najvíce vystupovali čili žádvali s Rímem uvedo-
měli vlastence českého národa.

Některí se odkali k víře československé (Bratislavě),
jiní šli ve řílejších p. prezidentka Tomáše Garrigue
a zůstali bez vyznání.

Kdyby v tom vystupování z římskokatolické církve
nebyly všemožné ženské svých mužů, a životní
principy, kdyby byly svobodnější, a lepší, vystoupilo
by z římské u nás lidem mnohem více.

Účinné mužských nabyla za k. roky ve válce světové,
říšské světového rozhledu, a přesvědčení.

Kněžstvo mělo co dělat, aby rozbořené moře uklidnilo.

Po válce hledal každý klid a skýbe chleba.

Proto se revoluční buntky mezi mužskými nevzaly.

Každý 10. května vyslovil, ohlášil to
v neděli kněz svým ovečkám v kostele s křatelnou.

Bylo to asi proto, aby si ho vzdali
věřici v obci do prádla, což se v naší obci i dělo.

Když se narodilo dítě, zanesli ho ke knězi, a tam ho
zapsali do římsko-katolické církve, bez vědomí, a
tou hlasu novorozeného, to kněz s křatelnou neohlášoval.

^{Kněz jsem byl od můjších horších časů v kostele v Špálově.}
Katolické spolky a noviny si velmi mnoho v republice
dovolovaly. Uvaželi přímo vlastní osoby.

Hromosudem jejich, byl i p. president Tomáš Garrigue Masaryk.

^{Kněz jsem byl od můjších horších časů v kostele v Špálově.}
proto, že byl berlyznář, aže rozbil císaři páne, toho slavou mňhal.
Noviny psaly, že otakrský sedí na řadících berárcích,
otakrský nebude pojehnání v republice.

Když p. president Tomáš Garrigue Masaryk zemřel, zvonili
v prokrokových farnostech Uměřicích, což ukazuje
solidarity k uhlavě státu.

U nás ve farnosti správce nikdo ani necinkal,
ačkoliv založením republiky čs. byli jsme my na správce
v tom germánském moři vyvobozeni.

^{Kněz jsem byl od můjších horších časů v kostele v Špálově.}
Stěli jsme na fauci ve Špálově p. faráře Vladimíra Kyseláka
pracovou dobu první republiky československé.

Kyselák byl rodák z Němcic na Hané. Byl selský syn.

Republiku nenáviděl. Raději by měl Kaiserca.

Byl velkým přítelem Jereciky. Koncem koncem, v r. 1939
Špálov opustil; Udebral se na fauci do protektorátu, kde
brzy zemřel.

Stará prípravka mi: Lepší jeť hrdý jistoty,
než pytel naděje.

Jest pravdou, že vychovává lid k cíli člověka
i k cíli všeho světa.

Nemůžeme říci, že náboženská nauka vede lidstvo
ke správnosti.

Náboženská výchova měla by být více všeobecná
tém osobám, které s lidem pracují, a mají na
lid všech vlastní práva.

Až budeme viděti naše představené, a kněze, plakali
v kostele před obrazem Bolestné Panny, a nebo před
ukřižovaným, jak vidíme plakali děčinové chudáky
proto když řekneme, že jsou katolicky dobré
vychování, a budeme jim věřiti -

Tak ale ne. Tělu svému ve všem hověti. Tělo své řešití
před zimou, horou, a od práce těsně ho chránit, i
v kostele před nicím nerazíte, jestli vidí kůstku Pána
pod křízem ležet, nebo na kříži viset.

Nad tomu to zjavy plácou ještě děčinové chudáče.

To znamená, že jsou již dostatečně ve víře zbalanee.

cení. Tém patří již nějaká hmotná odpalka, a nikoliv
sliby, pronávadí jsou již dános rozumem svého
cíle.

Pán farář Fr. Přikryl ve Spálové.

Tento p. farář seděl na fáře ve Spálově od r. 1889 do r. 1915.

Byl to kněz jenž, a víc než méně, samotář. Když se rozcílíl.

Rival shod s předcházejícím kaplana.

Když k němu někdo s něčím přišel, dveře ze závěsu nezavíral. Naproti se hledal, co si přejde.

Když mu byla řeč o svatosti prochodu. Dveře zavíral. Když mu ale voda nebyla, ukázal na otevřené dveře, a žádal každého ven, slory: "máme ještě jídlo".

Tak pošli u něho církevní klární osoby našího obecního výboru, když byli u něho na fáře prosili, o obnovení zatevítka v Leboři.

Přikryl si dělal i právo nad učitelskem v jeho farnosti.

Při slavnosti Božího Těla, a při Uzkoušení, muselo učitelskoo se řeknout žáky na církevní slavnost využívat, a jednoce v roce, se mu se zahnutými nohy, hajčené ze svých hřešík zpravidla.

^{oc} Když zemřela v r. 1909 na č. 17. ve sedmice lečovce Švaldová, byla hospodyně Fr. Příkryla naporučil pohřební misi sv. zpívání. Pán farář to neudělal proto, že pro pohřebu podporu z Chebdínského fondu.

(Poznámka: Ty podpory byly vždy přibližně 10-14 Kor. ročně.)

Stojí v r. 1902 zemřel Kacílenin (čoškov) který neměl poněkdy na pohřeb, byl připomínán p. farář řečí na hřbitově, že když mají žít na světě tak, aby si alespoň na pohřeb usetřili.

Pán farář asi zapoměl na to, že mluví pochovávání, jest záslužný, dobrý skutek.

Hled při hostině.

Když v roce 1878 na jaře přišel nás rodák z Luboměře František Seidl, co kněz, na faru do Bernartic (a jicína) ke svatovánočnímu byla na jaře hostina, na níž byli kněze z okolí.

Brahánek k knězi Seidlu, František Lva z č. 15. jako 6. lehý chlapec byl této hostiny se svou tchou účasten.

Vymával v této hostině hoto: Před námi jsme do Bernartic unaveni, a hladni. Z domu jsme si k jidlu nic nevezali.

Kuchařka nám vyhárala místo v koutě na stolem, kde nikdo nebyl. Tam jsme seděli, a hladní čekali, až nám někdo něco k jidlu donese.

Ve velké světnici bylo živo. Tam bylo knězův, a kuchařka běhalá jenom počítala do světnice s jidlem. Ty jsme hladní počítat čekali, až nám někdo něco dle, a žadní si nás ani nevšiml.

Kněze Seidla jsme ani neviděli. Ten se bavil ve velké světnici, a k nám vůbec nepřišel.

Potom jsme museli na kuchařku, až nám něco k jidlu donese. Konečně nám cosik dimesla, ale za mnoho to nestalo. Tzú jsme hochu pojezdili šli jsme zase domů.

Tolik jsme z té hostiny uříli. Kdyby jsme to byvali věděli, jak tam budeme vrácení, a uhoštění, tak jsme tam vůbec ani nešli.

Byl jsem tenkrát ještě malý kluk, ale dobrě si to pamatuji, jak jsme tenkrát tam dopadli.

Ty jsme měli za to, když ještě ten kněz a naše rodiny, že tam budeme vrácení; a tak nás to dostalo.

Nová moje myšlenka.

Přišlo mi na mysl, proč Kristus, něco pro budoucí vlastnouců nechapsal?

Jeho spisy, nebo alespoň jeho podpisy, byly by dnes lidstvu velkou významností, ak byl jiz synem božím, nebo ne.

Apostolove jeho psali. Obzvláště apostol Pavel -

O Kristu jenom slyšíme, že lidé hárí, dělají závazy, lid učí, ale nic nenačpal.

Slyšíme o něm hrdili, že žil pouze 33 let.

Dobré, kdy mluvil, v jakém věku, to nevíme.

Shmuto ještě všechno na jednu větu: Za onoho času řekl.

Kdyby byl býval Kristus, jako syn boží něco pro lidé napsal, to by byl spis, nejdokonalejší, a nejkrásnejší.

Byla by to pro křesťany něco nejvzácnějšího, a každý věřící by si písal, koukal skutečnou památku, svým očem viděl.

Káme ještě dnes v kostelích (obzvláště poustevních) sádrové posky svatých, a světic, a jak se mnozí věřící před nimi klánějí, padají na kolena, zbožně kloni své hlavy na shamu a očima promalu kroužki, a když možno, očky, a kříž libají, až se z místy polubkou barva hrati.

Kazání v kostele.

V kostele musí být lidé potichu. Pozdraviti se v lavičkách při přesednictví mohou: Pocházení běd Jezus Kristus. Dále neséptali, neohlíželi se, nedržímati. To ještě všechno hůře.

Slovo boží povoleně vyslechnouti. Jakáto skarai, středověká církevní disciplína, která ještě moci vřídlemi pověřená zahodit do dnešního dne.

Kněz právě z karcabry, kolikrát lidem domlouval, a nahýbá se s karcabry slovy: „A mene' to považoval?“

Lidé nesmí se hýbat ke slovu, nemají se ozvat, nýbrž pokorně, a posledně slova kněze pochoutati, a zuby zatít.

Až kněz dokončí, všichni společně mu za to poděkovatí, Pámbu zaplatí!

nebo: Zaplatí Pámbu!

Dne 11. listopadu 1934 oznamil
v kostele ve Špálově p. farář Olářich Blýselák toto:

Aby se přestalo aby kvůli němu rozčilování, budou chudobné lidé
prohibovati zadarmo.

Nařídit ale pořádati, zdalek chlejí jen zakoup, nebo mň. sv.

Zadává se, aby alespoň prozatím Pán Boh zaplát.

Příčina ohlášení byla tato:

V prvním týdnu měsíce listopadu 1934. a neměl ve Špálově
v dolním konci řeky (Trapez) .

Přeberni donosli chudáka do žebříčky. P. farář se k obrázení
neměl. Přeberni oloeho nečekali, daly mu rukav, a zanechali
chudáka na hřbitov ke prohibici.

P. farář se to dovezl přiběhl s knopáčem říka zakopili.

Zemské láterily, že si p. farář chudáka
v kostele, ležícího v rukve nevšiml.

Pán farář zpálovský Ol. Kyselák

odepišel v r. 1935 příjížděnou leuwíkou říbicí (č. 3.)
k němu k u sv. zprovočení proto, že se nechali
sezvat k návštěvě.

Dne 10. III. 36. byla ve Spálově schůze občanů
ohledně zřízení elektřiny.

Starosta obce Spálov Leopold Hauebelt připoměl
občanům upozornění, obec má lékařské místo
ve Spálově. Řekl: Lékař musí mít více stacionáře než
farář, a nestanovuje se s něho aby měl byt jako farář,
áčkolem ještě v novém obrotě lékař velmi potřebný.

P. farář má kromě bytu, a role, asi 1.800 Kč.
měsíčně!

Tu se ozval p. farář, a řekl: nemám 1.800 Kč. měsíčně,
mýbří jen 1.200 Kč. " "

Bylo to, a káhne se to jako štícičl,
mezi lidmi je nás, do dnešního
dne.

Když byla obec postřílena nějakým něštěstím,
pržarem, nebo pádem dobytka, a nebo na joli
živelné mohromocce, k všechno bylo jmenováno za hrd
boží. Při tomto hrdku božího byly řecké lidé robci
kterí nekonali své náboženské povinnosti.

Rouhali se Bohu, nechádali do kostela, a neprovídali
se svému zákonem řízení kněze.

Dokud takové řecké lidé v obci budou, nebude
robci přejmouti, a pokoj.

Tyčeji budou i novíme, za vinné.

Polo ješt svatou proviností, řecké lidé uvěši na
spárovou životní cestu, a nebo je z obce vymusíkali.

Tento pojmenování májí některé lidé v naší obci ještě dnes,
zicholiv se píše rok 1959.

Pohledáj si takovou honičku, na řecký lid v obci
za zásluhu svatého svatce do nebe, a oslavení hrdku
božího.

Člověče uvažej, mohl vesnický chudák jít myšlením
spídat?

O dobu císaře pána, bylo kněžstvo vojenské služby spuštěné.

Doválky nekovali nemuselo. Balancovali své věci ve řámotech ve prospěch císaře pána.

U vojska byl u každého pluku jeden kněz skály, tak zvaný feldkürtb. Ten křížil, zprostíral, balancoval vojáky, obválaše všechny a všaké.

Rímsko katolickí kněží, ačkoliv jaro množí národnosti české, nebyli, a nejsou u českých vlastenců oblibení. Pomáhali všdy našemu nepřítele vzdorovat český národ v pralech.

Jejich činnost byla všdy projevována více pro ujámení berlínského lidu, než pro osvobození, a to jak pro ujámení duchovní, tak i tělesné.

Tautektikou, prozírávají do dnešního dne.

Ačkoliv nosí v kostele pěkné omály, nejsou u vědomí lehčí lidé v lese.

V dobách války se obecního lidu v nicem ani slivkem nerastli, chod by muzečné lidé sebeotče bvalo.

Bylo v posledních válkách nárkej, a pláče dost, a voni doprovázeli se za horky, jenom modlite.

O skrycích, a vzdoucích války se nikdy ani slivkem před lidmi nesmínilo.

Kdo zná jen hochu minulost našeho národa, a činnost rímsko katolických kněží mezi českým národem, ten má k nim jenom hochu odpovu.

S vyhořelováním obecního lidu, byli se blechou na stejně jenom.

Bernocený lid, neobrací se v době prořeby s pomocí, a zastáni, k osobám bernoceným, ale k těm, kteří si vlastní moc připisují a před lidem se představují.

Napoužíti své mooci, kdy prospěch poličních jsem skoupí.

Zalezou na faru, a když do kostela mezi lid půjdou, (kterýžto lid pro nich již láčí) kdy rozdávají jen počas dle nechonečna ke stanov, lacinou šlechta, a sliby, až omazání.

Poukázat pomocí od nich, a laciny v dárku, otechání proholení, za proholení, omamných chutecíků, na věky až země.

Když člověk čte minulost, jak by jímští popravci bránili své mšece přijmí. Nedovolili záctné náboženské sektě život, i když sebe vzdorným prohlášením řla lidem, až zahubí.

V dobrách pánských robot, nerovnávali ujazděný lid, ba opak, sami svého vězce lid vykoušťovali, a při zahnutých nohou hovyslychal, čili zprovidali.

Hodl' dívat, že člověk nerad kněze vidí.

Kaží obci Luboměři zavádili zetensky na 25. rokou.

Dvacet pět rokou bědovale, a naříhalo naši lidé v obci, že musí i za nchody choditki ku zetenském, k urovotu, a ke kříku, zprovidi až dr. Spálova. Slyšalno bylo: Naši předkové postavili našim knězem za ležkých hodinu, kněz jive ve Spálové dřá, a nie nám nadelebí, a říkne mame řeknati za něme dr. Spálova.

Luboměř se dovoloval několikrát, aby kaplan byval v Luboměři, že kapleku mne postavi, ale niceho se nedozvěděl.

Starosta obce Michal Lusťek, se nad tím žádáním
vyslovil jednoukrotně takto:

Kostel postavený máme, a ti páni nám nechájí
pričad v nicem výhoreči. Tak patří kostel zámknout,
a nebo ho rozvalit, a nemusíme o nic žádat.

P.kaplan nemusel s Luboměří bývali, ale mohl aleponí
svahrádku výjemu sloužiti mši sv. k vůli starým lidem, v Luboměři.
Táhla byla postavena ve Spálové v r. 1866 i za peníze Luboměře.

Počítejme se na velebného pána ve Spálové dnes, 1959.

Jest iplné scén. Všechno prosláčí,
a obslouží. Konci více, než konci má.
Udeľuje požehnání s monštrancí i v Luboměři.
Zprovidá lid, udeľuje propálce, záclinky, vodky.
Všechno to jde, z dobré vůle.

Dříve bývali na řádce ve Spálové (r.v. 1735.) velební
dová.

Lidé chodili k nim s prosákom, a oni nic.

Kaplan nesel ani s procesím novělávku Pannu Marii
Gratia Hostijnskou. (Komando nad pruhky musel očítka Vesek č. 62.)

Já, dříve měli kněží ve stále velkou moc.
Dávali to svým otcům nemilosrdné cíli.

Dnes ještě velebný rád, když v kostele
někoho má, že tam není scén.

Tři valoci slouží v době nejvýhodnější pro lid.

Dohud neměli komunisté vladání opatřit v rukou,
nemohli sloužit kněz mši valoci, když šlo plenky
dole, nýbrž jen lehoty, když sloučení nahoru.

Dnes slouží mši svatou i při plenkách zapadnutém.
Tak se to mění, a my jsme bohu očku předkrv.

Tzde se mojí domakati, co museli naří přestavové vykypěti
lehota, když měla církevní moc ve stále mnohem větší.

Dopoledny jsem chodil v Leboři.

Při vstupu pěšky do hradu, jme všichni
prvstali, a nahlas zdrovili: Pochvalen budi Ježíš Kristus!

Potom následovala společná modlitba před vječováním,
a slavností.

Po vječování, následovala společná modlitba po vječování,
vánoční, a slavností. Na to: S Pánem Bohem!

Ve hradě nastupní měl p. učitel styl a židli.

Když p. učitel seděl u stolu, měl nad sebou na stěně
viseli velký obraz císaře Frantze Josefa I., a nad
ním visel kříž s ukřižovaným Kristem.

Ten kříž tam viseli musel.

Dívávalo na to po celé obci, zdaleka se tam ve hradě nachází.

Některý p. kaplan obdaroval i některé školáky, kteří se učily
dobič z katechismu, obrázků. Školáci si to proklávali
za velkou čest. Těch obrázků bylo za 1. Korunu kopa.

Na školních zprávách bylo náboženství na místě
prvním. Ve světě nebylo první popkátky.

Pohřeb. Dříve, než kněz do slavení přijde, neopomenou lidé psáli na papír všechny jména, které kněz potom v kostele přeče, až 2 nebo 3. okounáče předříkavá, a lidé se modlí. Kněz za předříkání má zaplacenou, a lid za modlení nemá nic.

Odpocíná v pokoji se v kostele zpívá. Kněz rukou se zasmušilým zakrope, a zakadí, ab odpovídala v pokoji. Je-li nebožtík pochaben u zdi, tak má len pokoj v hrobě kvalejší. Jakmile je pochaben na středu hřbitova, pokoj ducheho nemá. Ano ho věřících si přejí pro smrteli ležet na středu hřbitova, a proto není tělo nebožtíka nikdy ani zhmile, a jíž zase hrob kopouc. Střed hřbitova se všichni přecházejí.

Spravedlivé milosrdenské dojdece.

Pamatujeji si dobrě, jak kněz v Olomouci ve vojenském kostele (P. Marie Sněžné) dělal nám vojáckem před odchodem do války (v r. 1914.) kázání, a řekl nás slovy: Vojáci! Smrti se nebojte. Který voják ve válce padne, jeho duše přejde přímo do nebe. Tak řekl ty hloupé mori.

Zacísaře pána

Vě tamim hostele ve Spálově, oznamoval kněz každou neděli s karaklmy za koho bude během týdne sloužení mše svaté.

Lidé poslouchali, kdo bude za peníze a očistce, anebo z pekla, během týdne vysvobozen.

Často bývala mše svaté sloužena za císaře pána klerik ještě žil.

Uváž chudáčku, kolik mší svatých, bylo za císaře slouženo v celé jeho monarchii!

Kněz ale s karaklmy nikdy nezmínil, že bude mše svaté sloužena za císaře pána. Ví o tom ale nic nemí.

Slychávali jsme to již jako školáci stojící před hl. oltářem, že kněz při mší svaté na evangelní shraně užíval měri svou latinskou slov: *Franciskus Josephus imperatoris*.

Dle těchto slov jsme věděli, že mše svaté jest za císaře pána.

Ten se měl i se svou rodinou stejně dobrě.

Za něho byly slouženy mše svaté, aniž by si na ně plabil.

Kněžstvo mělo u něho být výhodou, že nemuselo sloužit na vojně.

Aby nebylo měri chudáky zbytěnýho rezilování, nemenoval kněz jméno císařova s karaklmy, neboť věděl, že to nepadá do kámen spravedlnosti.

„Jak pohodlně si žije dnes panáček na fáře.“

Být mě zvláštní. Nemusí fáře opravovat
ani pojistné platit.

Nikdo mu nevyměřuje zastíněnou plochu budovy.
Kuchařka ho obslouží,

čistí, stará se o panáček na fáře.

Panáček končí svou službou bez velkého lemania
hlavy. Jenom, a přesto že samé.

Nedívá se na slinku při práci políci, ani
voce tělesnoče sile vynakládat.

Práci kterou končí, nikdo ho při tom nekontrolyuje
ani neprophádá.

Dělá si dle své libosti. Svou práci stále dnes
v nicem nepospívá.

Každou chodítku nemusí pronášet k celé
činosti slouží ke ohlasy různé hlačících lidí.

Ve své se nikdo, nikoho, při náboženství před-
mělu netáže.

Kdo panáčka si přeje, musí si před něho na
fáře s rádným rozumem zeptat, pronášet
jist vše záhalky, a pohodle velmi unaven.

Všichni mají chodítko zevnitř.

Verškoce činost sice zvláště zdečené moći
končí bez járeky. Slibem, nardce Bieh.

Vyučování náboženství
dětí ve škole, kteří nemají rozum ještě vyuvinutý,
jist stejně na kočku.

Upomínám jak se náš obec Luboměř, dovolávala několikrát toho, aby měl svého kaplana v Luboměři a ne ve Spálově.

Lidé si myslí, aby mohli chodit každý den na misi svatou zde v obci, a nemuseli slápati církev Spálova. Do Luboměře by chodili do kostela v z Heltínova.

Lidé v obci by se stali zdejší milujší a šťastnější. Celá obec by byla ihned více hodna hody měla kněze svého! Tak se v obci mluvilo.

Docihleno toho nebylo. Spálov měl p. faráře i pro filiální kostel v Luboměři, kaplana.

Když jsem pořádal mše svatou v Olomouci, tam se mělo volat kněze Janem Hemžilou, a kostely byly připravené.

Ve Spálově kostel od lidu namáčkán, a kněz ve farosti měl.

Věřícím na důmě vzhověno nebylo chceť být na polonose prosili.

Církev neco prosili, kím byli církvi páni v rukou vzdáni.

Romanisté, církvi páni v rukou vzdáni, se když dělali příčné lictní drahoby, znehoznotili, a za lidské tmařství prohlásili.

Ačkoliv se dovolávali náš lidé věci bohemilých, báli se knězů, a tečkli věcech jim vzprmenouli.

V obecném výborec měli se předtice osoby, které se nebáli ašli na faru do Spálova žádat. Pan farář Fr. Pichyl když slyšel s čím jidou, vyskočil je z faru ven.

Něco o čaroděnicích.

Naše lidé významně vzpomínali velmi často při řeči čaroděnice. Neslyšel jsem ale nikdy vyprávěti, že byla bývala některá čaroděnice v naší žámosti spálovské, za života neplána, a nebo že hrob u poříčí země vyhozena.

Kromě, že se i u nás něco podobného dělo, ale z řeči lidu to vyhynulo nevíce tak jako s vyhozením, nebo úklonem sedláčků z vesnice například s Tomášem, Novákem, Kohoutkem, a Rychlouším.

Víme jenom tolik, že jinoukrát pro zbehlem sedláčků, a nebo vyhozené čaroděnice, připadalo pranímu, a kněžimu. Právnu se nemělo s tím moci lidem víceméně.

Ty čaroděnice byly osuzeny, a za života holeni neplány dovidáme se ze starých součinných protokolů, kde ještě se dochovaly.

Ta pravděpodobnost s čaroděnicích v místech moci lidem bujela, víme na tom nesl kněz ve žámosti.

S čaroděnicích viz neuváděný článek v knize:
Městského poloviny průběžné od Dr. Fr. Slámy.
Strana 529.

Blauměnu lidu s čaroděnicích, muselo přinášet kněžím formou nevesnicích užitek, jinak by své lid rozumě poučovali, a lid by jejich slovům uběřil.

Proti blauměnu lidu s čaroděnicích, mučovali lid oráčem jezovitkou, Adam Tanner, Friedrich Spee, a Karel Thomarius.

Bajka o půčině smrti p. faráře
 Antonína Planderky
 ve Spálově.

Po p. faráři Františku Pihyle, který odesel v r. 1915. do penze
 do Díce, působil do Spálova za p. faráře
 Antonína Planderku.

P. farář Planderka, byl velmi lidský kněz.
 Nemal přichy, rád s lidmi vystřídal, i čerhal.

V květnu r. 1917. sloužil p. farář pohřební mši sv.
 v Leboři za Vincencie Paclerovou z č. 16, která
 správce sebevraždu nad bictou v rodině.

Při sloužení mše sv. lital okolo
 oltáře přímo černý motýl.

Pan farář když po té správce volal, jmena něco položil
 sloužení mše v malé za jiného, neboť pocítil,
 že za Paclerovou, neměl mši sv. sloužit.

(Za sebevrahy se mše sv. sloužit nemá.)

Nehvalo to dluhotu, vahosil p. farář na dvorečku
 feče starý řimel, při čemž se uskákal na rezevní
 hřebek. Dostal od toho okamžitě krv, a za nedlouho
 zomíel. Zemské příčekaly smrt tomu, že sloužil
 neoprávněně mši sv. za V. Paclerovou.

Při pohřbu Planderky, dělaly některé ženské
 o p. faráře takový nářek, že je musel p. děkan
 rozhovrat.

Nálež pěšovské události.

- I. Ve Spálové, mezi silnicí a horním památným rybníkem stojí velká socha P. Marie.
V lete roč. P. Marie násly si včely svéj želelek.
Likají se ní, malým otvorem pod patou.
Tam jsou včely, před vykouřitovatelsky bezpečné.

II. Ze 16 na 17. srpna^{1959.} vzali u Skaly jacešík myrostkové sochu P. Marie, a hodili ji do řeky, vedle řeky Odry. Pachatel měl být křeč ze Spálovce (Lad. Démka syn.) Soška P. Marie, ještě chvílenka památkovým úřadem. Při položení byla my načeň poškozena. Tento čin vrubil měří všečemu faunisti spálovské velký rozumek.

III. Co měli říci násu pěškové, co rozhane, když jim křestkám porbijeli, a házeli do řeky, jejich Bohy?

Prawda svědčí tak:

Psycharme dnes mluvili staré zbožné lidi, že dříve nebyl svět tak zhoršený jako dnes.

Lidi byli po křesťanském vychování. Byli zbožní, a sprádateli.

Tak dobrá, když byli po křesťanském vychování, proč bylo mezi lidem tolik zlodějů, krádeží. Blízky kostela.

Zá mnoho zlodějů mezi křesťanským vychovaným lidem bylo dosvědčují firmu jistí dnes zelené může v okenních, a v ohnech.

Kdo jen mohl, může již odškodnil.

Jestě vidíme může lehké v krmorových, a chlévorových okýnkách.

Velká může jít rovně na usadil. Č. 50.

Takto byla tehdy rovně nac. 22.

I v kostelní základnici byly může,

Každý hospodař, který se nechal začítlati do okna může, nedělal to naschval.

Kuselo se ve fainoski cosik děti, že se přec zloději registroval

Luboměř 1959.

Rudolf Řík.

Líčení kněžstva v naší farnosti

dobře pracovalo, a vychovávalo dobré
právě správné dítě, jest dle kterem toho, že i při něm
přání, chválili výchovu Krista.

Jak jsem již na jiném místě
psal, že v zimní době, členové checoslovací kresy
na výběrky basky.

Kocour byl ve tránu od zimy, soplal až po bradu,
a každý kašlal s vyplaveným jazykem.

Když slav mimojdoucí starší roba
bylo slyšet chváliti Krista Pána slovy; "Pocházen
budi Jezus Kristus".

Když jine půslech v r. 1918 z války světové domu
malo kdo uvařoval, o tom, jaké přesvědčení tam
za tři roky nebyl.

Smrtí byl řeč, že musel domu, nedbal, a nelobil
se na to, že má kulku ve stehně nebo v prstech.
Chválil Krista, slovy: "Pocházen budi Jezus Kristus."

Nevzpomínal nikdo želmy, které do války, z klidného
života mužské výhodou, za své tajné, pronášené
zájmy.

Většina mužských, přijdece z války
domu, zalezla do bedáku, a dalej se na leste
důvěřují, převálečné výchovy.

Vzpomínalo se, kde pluli, až kolik gískali
rozmorového přesvědčení ti, kteří se živí z války
vrátili, o tom nebylo řeč.

Kněz v kostele před kazatelníkem
s kazatelnou k lidem.

Otcenáš. Povídání m. Kristee promízeném znamenájícem
je smyslům Růžnu my jinému otce, syna i Ducha svatého,
a vystupující je člověku písnička Evangelia, kterou je člověk
na světli..... po pís. dny.

Evangelia sv. Matouše, hlaša ... vers ...

Za onoho čase, řekl Kristus

Byl by již jednou čas.

Máno v rok 1959 po Kristovci narozeni, a jemu již
na květnáři dobi po třetí výrobozumí.

Byl by již jednou čas, aby jemu nabyla povídka říjani
za svět na svou stranu, do lampa od inženýrů,
a do gramofonu od kníži.

Obi tyto povídky lidi jsou od říjní doboru všechny, a
mají dvojznamení.

První báleňní obrení lidé tak, druzí snak.

Po červenci doba my říjnový knížek, kdy my myslíme
družství mysliv.

Lidé jde se vymazat, neži v tito měsíci Rojo mi
vyploničati, a komu mi mřítili.

~~Bylo by již na čase, jestli knížek, mýjakouž
zvídavou moc po výrobcích mě, a
aby se již jednou všechnu mříčku jen
mýtlal.~~

Opisano den 20. září 1959, my mříčku výrobcu, my dobu
zvídavou říjnový knížek u Mariánského vily Obrázek.
Rudolf Šek.

4. X. 1959.

Vohlu máme ještě t. č. kněze na farách: v Poběžově,
ve Štíteři a Odreich, ve Vésce a ve Spálově.

Doposud ještě kněz v Parkovcích.

Dříve byval též kněz v Bauně, v Lépkově, a v Jindřichově
a na Dobšově.

Lidé rozumíají, že kněz ve Spálově se u oltáře ještě može,
ale nikomu v dnešních poměrech nepomůže!
Ko nejraději sebe, a docházející měsíčně svéj plat.
Za co? Prospívá jeho čortost ještě stále?

Ko neu oltáři károtý dor. Kinské hradě, nebo
i země, a neprýdati hrabati slovem, aby svým výkramem
z tohoto slavěného ústoli pomohl.

Věříci se jenom od pokolení, do pokolení mamoni, a
a zem mamon plakí a typí.

De sedláka Fr. Kinského Spálov 21.

V r. 1924 řekl: farář, farář a zamecky
správec, měli Spálov v hrobi.

Rudolické církve mui luhomouň starost' o fyzí,
 myričky, a tuk je jis zustávka, že mnojí starý
 bivem, jehož jsem myričkuje, mnojí molili
 tento pětadvacátý narojib na kainu hřejivém
 frubí, yo koncem fyzí gozmské gruhi,
 a fici:

Zde
 u zdi, leží zahrabany
 vykoristišený
 a dožebraceň
 R. Mik.

Chudák narozený, do knihy nepřítel
 národa zapsaný, ve škole matený,
 na smrt za potenciáty do války z domova
 i sotcem vyhnany.

Za pokrokovou myšlenku, v obci
 pronásledovaný,
 a nenáviděný.

Sám hřich

Vzpmenemeli na dobu života lidu v naší obci jak tomu bylo před 60 roky, kdy vidíme, že se v rozemové slávě hřich pomalu upírá. Ale hrozně jinak.

Dřívěj byl ten celý život člověka sám hřich. Ještě si někdo lepeji projal, kdy byla ferie, byl to hřich. Ještě se někdo opil, byl to hřich. Pustili drobné chleba na zem, byl hřich. Slezáček se obléhati byl hřich. Nechali se fotografovat, byl hřich. Nejíši do kostela byl hřich, a t dale a t dale.

Ten celý život leč chudáku byl sám hřich, a kněz ve farnosti měl jenom práci s vyučováním hřichů, a udržet za každou cenu lid ve slávné rozemové temnotě.

Dnes se tomu divíme, že člověk vesnický tak daleko mohl v rozemové temnotě blouznit, a nespadl žádnouc nahlednouti do kanc, farářu pamáckem.

Náši vesnické chudáci, když mají pochali, nebojí se jeho osvalosti, ale cili jakýsik probrach z jeho osobnosti.

Ještě to dědictví strach, ze sládovécké doby, kdy římské kněžstvo dálalo českému národu cibili svou krelowlácte, a svou hroznou moc.

Lidé mají ještě dnes, před různými lidmi jakýsik dědičný Ostrych, ale nedovedou se to vyjasnit, proč?

Luboměr, dne 30.5.1959.

Staré rádostvo.

17.

Dne 26. 7. 59. loptotili jsme se při starobě kravinec.
Po silnici jel z mohylky ke Spálovcům kočár, a v něm
sedělo staré rádostvo. Tucný p. farář J. Sroboša,
varhaník Jan Sima; i spiváčky?

Nechají se průvod dle zastaralého,
nakomandovaného zvyku v kočáru honěm láhati.
To ještě komunisté řípli. Jiné věce jiz všechny
přeškoblikli.

Když se ještě dnes uchází kněz pro svou osobu
takové pohodlí, jak ale muselo být už bylo
v dobách dřívějších, když všechno moc měla
ve stále katolické církvi se svým neomylným
papírem.

Tepuší dnes to pojivovat, a chápeme, jak
hluboko měla církev oválá, své kořeny všude
mezi lidstvem, započleny.

Kuřme dnes jiz kolik rozeznáme,
že mě svatí v kostele, noní nic jiného,
než staré církevní divadlo, bez vsluněního.

V době České republiky byl celý hombeek,
s Neumannovou a Bavorškou, kteří měla
zároveň historický rám na rekonci.

Dnes neslyšíme s ní nic.

Jednali se tam s tom přesvědčovati lidé z stáleka.

Chudeček! Věř si svém co chceš, nikdo ti to nebere, ale na věčnost se nespolíhej.
To ti povím já, snad ti to i rozum dá.

Když se chodili náš lidé vmlouvali hováňkem
Emilie Telšíkové do práce, že nikoho nepř. Telšík
netákal, zatože chodí v neděli do kostela.

Vyslýdal se ve Sykalové již mnoho p. farářů
a kaplanei, ale v kostele nevidíme nic, co by
dřívější páni do kostela byli sjednali.

Hroznou moc rodce Habsburského
nad podmaněnými národy

Posledním císařem v době míru byl Habsburg
František Josef I. Byl jmenován papáčem,
císařem apostolských.

Potom měla církev římskou u nás velká práva
svoboda, a moc. Církev římská, a Habsburci
se měli rádi, a národy si přáli, a vše nebe
si po hřebech svých poddaných, promáhali.

V roce 1914. vyprováděli lidé máne svého válku.
Nebáli se před Bohem vchnali do války
stec se syny, za své město rájmy.

Tolik jme o těchto pánech, v minulosti
ryciteli.

"Není všechno zlato, co se zlatem kypí." "

Hřbitov

Až do roku 1915 pohřbívání byly mohovy
do vykopaných hrobů z průdely.

První místo na hřbitově si koupila v roce 1915.
selka, vdova) Grönescová č. 36.

Paál je 20letý syn Antonína, kterého nechala
prvotní mohová od Staromarosského Šigelse
do Liboměřic ke pohřbení.

Pohřeb měl dne 20. VI. 1915. na výstřelu vojáku z pěšek,
kterým velel čelař Karel Leščák. 19.

Po doby té, započali si některé občané města
na hřbitově kupovali, a volili si, kde si přejí
na hřbitově ležet.

Nikdo z těch zámožnějších, a myšlenějších,
nekupeje si místo ze hřbitovní zdi.

Který si přejí ležet na středu hřbitova,
a nebo na kraji od kostela.

Ti řebráci mají i na hřbitově uhmocení téměř
vším, a to ke zdej.

Dost kreváku bylo, když selka Alžběta Křílová č. 43,
se postavila velký rodinný kůň s zakopanými
místy. Budoucí muesecké uhmocení.

P. farář Ol. Kyselák v tom nezakročil. Nechal
se selku na hřbitově rozložovat, dle své libosti.

Poslyš křesťáne milý!

Křesťská propaganda byvala obdobově tak silná a dovezená, že svými závratky by zbláznila své věřící sládce.

Dne 20. října 1950 jako obvykle každý rok, zajel jsem si do Olomouce pro kousek mramorho, hovězho masa.

Při prohlídce města, zavolal jsem si i do kostela. Spálil jsem u některých bočních oltářů jako například v kostele P. Štěpána. Nicméně u sochy sv. Františka několik zavámkovaných díkujezdání za píseň vyslyšené, a uvedené, což dříve je v bočních oltářích všechny nebylo.

Zde vidíte, že křesťan počítají tajně praceje, pro jediné náboženského trávníku moci lidem.

Leť jsem tam i dějiny oltářů a soch.

Věhlasné pocháře všechny ze 17. století a 18. století.

Kde jsou hráče sládci? Některé kostely stojí již několik desítek let.

Všechny to nehybně stojí a visí, jenom zrak člověka se na té krásné i převrácené kostelu, posle.

V době mého mládí panovalo na Špálovské velké obřeství. Růžce bývali ořháli ve všechny dny i v neděli. Doma i v hospodách.

Ni byli ořháli jak chlěli, nikdy nezlobodili ~~na~~
na duchovenstvo a na víru.

Ba naopak, chválili císaře pána, a Krista,
i když byli na mola.

Vavřín Kráľ z č. 62. pastýř procesí poučnýho, učíval
v počapilem slavě slov: Jsi si popijev. Ale když nám
Pomenka hravu zdrovi dá, zase jí přejdeme na
nr. Hostýnu nověživili.

Háme v naší obci ženské, kterej si nechávají posílat
od jakéhosi bylináře z Prahy bylinky proti nemocem.
Aby ráděl na jakouc nemoc kypí, zašloce mu moč.

Onen bylinář posílá při každé zásilce
bylinku modlitbu, kterou se mě chorá osoba modlí. Listopad 1959.
Tento bylinář ještě rodiček ze Špálovce, Verner.
Jest to syn Vernerové Oberky, provdané za Šustku (Zářina).

Pychával pom vysokého starci lidei na besedách,
že kdyby kněžstvo na světě, nesloužilo každý den
mše svaté, že Pámbur by z hneče na tým lidem
jíz dalo svět zničil.

Kněžstvo pak Boha krotí, aby od hneče, a zničení
světa opustil.

Pozorují dnešní mládež, že k mladý lidé
vychovali ve zbožných rodinách, a nikde ve
světě nebyli, Boha doposud nepoznali.

Běhají sile zvýku do sousední obce
každou neděli do kostela!

Já starý, které jsme prošelé světovou válkou 1914-18,
russkou revoluci v r. 1917;

Přišli jsme s penězíkem i smrtí, 1919, 1939, 1945, 1953,
hledáme na to světové hejklářské hocha štěstlivéjí -

Náš Bohové nenosí gumáky na nohou.
Neznáme jejich příšky ani půdely. Přejí se všechno
nejvíce v noci, kde je chudáci nevidí.

Náš náčer: Poté honem, v kostele už jíme. Ponáček je už v kuchyni.

"Odpověď".

Přichádám v naší obci mnohovali lidé, níž
jenom ty skáni, ale i ty mladší : jakýprak by
že byl na světě předek, kdyby nebylo kněží
a náboženství .

Já zde odpovídám toto : U lidu nerozhoduje
v sociální náboženství, nýbrž charakter lidu.

Charakter lidu jsem poznal, a všeckle nejlépe
za mnoho desítek let v roce 1945, a 1946,
při okupaci a rabování německých
majetků v Sudetech .

Tenkrát jsem poznal ty časy, kteří se hřechem
nebojí, a nemají strach z Boha, nýbrž z četnika .

Kčli jsem v obci sociální demokraty,
a bylo jich několik, kteří se od rabování zábrali.
Líkli ve svém nitru hanbat, něco takového
prováděti .

Kčli jsem osoby ze zbožných rodin, a některély
se rabovat do krajinosti .

Přicházel jsem nárok Němkyň : Ten, a ten
z Luboměře mi ukradl na silnici od voje koně .

II. Přišel k nám dospělá ženská z Luboměře ,
čekala až pročojím, a hned mi ukradla hrnek .

III. Ten zbožný .. z Luboměře mi ukradl prase
z chlívka .

IV. Z Luboměře půšli sem mužci, a pronášali
nam v jirbach všechny karlkity .

V. Kuřci z Luboměře, ukradli s lindavě učeckle
ty lepší šáhy, i ty co měl na těle .

VI. Luboměřští venku z Riedelovic firu nakrádeného
zboží . U Valonkova je přivítal četník .

Museli se obrátili, a zavesti to zpět .

Takových hanebností, kterých se dopustěli
lidi z naší obce Luboměř, mohl bych popsat
první tento sestav.

A co to bylo za osoby?

Většinou členové křesťanské lidové, a agrární
strany. Lidi, kteří prospíchali včetně v nedávni
a ve svátky oči hostela, s hlavou sklopenou, a
křížející se zbožně ruce ukřížovaným.

Republikáni, (agrárníci) se
také některé rozjeli za lepším, přímo s provozem,
ale to jíž stojí za to, nečs' včetně.

Aby nebylo mnoho hambra, jezdili
v noci. Kyslečki, že v noci Bech spí.

Tady hrad udržuje lid na vrah, vína a kmín,
a nebo četník, kriminal, a charakter?

Kdo si dělá všim, a onich udržuje,
tome to v rozum v makovici správně
rozleštěje.

R. Šik.

V době zátižně působení p. faráře Ol. Kyseláka
byl ve Špalově panstvím pacholkom mešťanský
monsí postavový, jménem Lapčík.

Byl ženatý, a měl několik dětí. Z děvodu, že
manželka jeho ukázala se býti nevěrnou, odešel
od ní, a uvalil si k sobě starou panu, Beccánkovou.

Lapčík byl osoň zbojník mešťanský.

Byl na nové chaloupce, na Tomanovské.

Často přicházel do sýpky s páñem farářem
Kyselákem. Lapčík by rád šel ke sv. zpovědi.

Když se s páñem farářem setkal, vždycky
p. farář prosil, zda-li by ho nevyzvídal.

P. farář mu řekl, že mě nemůže dříve rozhodněm
dokud nezdeje stoc co s ní žije se světán.
Se světán se nemohl nechat, dokud nebyl stoc
první manželkou rozveden.

Zámrhal p. faráře několikrát aby ho vyprovídal.
Když Lapčík již několikrát stoc žádání p. faráře
byl odmítal, řek p. farář Lapčíkovi řek: Ne vzdyl
to máte tak těžké!

Odté doby přestal Lapčík p. faráře Kyseláku
oblézovat.

Lapčík to nemohl sám svým rozumem, dřívě
pochopit, že to má tak těžké.

Konec mu to naložil p. farář Ol. Kyselák.
Potom byl teprve klidný.

Cospovědek příběhu: Rudolf řík.

Prví konal ve Spálově p. farář

Franťašek Príkryl jehož v roce německé kázání
na hřbitově u kostela.

Narukou hody po ranní mši svaté sešli se Němci
u kostela pod kopec velkou lipou, a p. farář Príkryl
jím tam německy kázal.

Bylo to ve Spálově zavedeno od dřívější doby.

Němci nebylo ve Spálově mnoho.
Byli to ale sami lepší lidé. Byli to většinou
rochocniči, hostinskí a personál zámeky.

Potoměli to kázání, pronávadu to byla ta elita.

Přes několik chudobních vesnických čebáček, by jistě
exhor kázání pro lipou nebylo.

Byvalo to jenom jednou v roce, ale Němci byli
na to hrdí, že mají ve Spálově předce něco
exhor.

Byvalo to v době císaře pána.

Přesčeské menšiny & německých obcích, něco
podobného nebylo.

Český les byl 300 let spletán ve dne vlasti
řetězem. Tyto řetězy byly protáky od našich
legionářů, povelení Tomáše Štokayho.

Nepřítel národa byl povolen když v roce 1945,
a umlčen v roce 1948.

S mechuť velikou vytahoval a vytahoval své
zatahací drápy, z těl našeho národa.

Tentoválo nás p. učitel Ševčík ve škole, s českou
robostou, a my některí jeho žáci předce jíme se ho dožili.

U kostela před kazáním, modlí se věřící
sv. křížem, a tří
božské ctnosti.

Kněz se objeví na kazatelně, poklekně a modlí se.
Věřící zpívají slohu písni, ~~Toto~~ Otče náš milý Pán nás.

Po ukončení písni kněz vstane
verne evangeliem, a řekne přítomním:
Povídání v Kristu shromáždění zmamenající se
svatým křížem ve jméně Otce i syna i Ducha svatého,
a prosluchně si dnešního člónu sv. Evangelia
která je člověka neděli . . .

Evangelium ale sepsané sr. Pavla klapa . . . verš . . .
Dřezi v Kristu . . . /

Po přečtení sv. evangelia
nasleduje kázání.

Při ukončení kázání pochkuje věřící knězovi
story: Záplata Pámeček.

Pak nasleduje člení týdeního pravidla mší svatých,
oslavky ke slavě manželského, s připomínkou
konec by byla znamena nějakou překážkou, abě to laskavě
na jařím učinil ohlášení.

Potom jsou očenice za zmíle.

Někdy kněz s kazatelnou odejde, udečí rukou věřecum
práchnání.

Uzápminka na sv. misie v Jindřichově.

V době první republiky československé byly sv. misie v Jindřichově. Většinou nebo ne, na těchto misích byly i ženské z Luboměře. Nebylo jím zatěžko, bereli až do Jindřichova.

To vše patrně kdyby byly sv. misie v Luboměři, jindřichovští by až Luboměře na misiemi nebezpečili.

Žde vidno, že našemu lidu, po době chvílečné války, žádají pamínky světa se až na krovic nedostal. Tak je měli naši lidé zadánny. Počítav na misie až Jindřichov a Vincencie Pařížanové č. 34, restau mežem. Táto žena se jí zdali neboli rohy? Únor: Člověk si předce rád poslechní, co minonáři hovoří.

Kněžská pravidelnost.

Dohudou byvali ve Špálově 2. kněží, p. farář, a p. kaplan, mohl všichky před nimi svatou p. kaplana sv. Jiřího lidu předříkávat, a nenechali předříkávat slavnou ženskou, (říčku, horní konec Špálov) vysilence starým se zvadlými plícními.

Toto jméno bylo všechno.

Po kázání předříkáva kněz zeměděl mákteré má zapsaneny stěnásky.

Kněz předříkáva, a lidi se modlí.

Nohli se i modliti sami, bez placení.

Udržba bludil, ve Spálově.

Jž v 15. století postavil se M. Jan Šles, proti rečeným
bludilům, českému národu meceným.

Dnes jižme rok 1960. Ve spálovské farnosti zavítali
kněží po r. 1945 nový místek, doprovázeni dětí k prvnímu
sv. přijímání v puevodu, s hezibou.

Svat bývá u svaté P. Marie na Hrázi.

Po mív sv. bývá společná hostina.

Dřívě byli lidé naří farnosti zbožnější, ale toto
nebyvalo.

Kruhovníci hrali jaloce, aníž by v ičebe celi
tělo věci uvařovali.

Kteri muzeikantami jsou i komunisté.

Více, že naří přechová v puevodi v náboženské
více uvařovali než dnes.

Pravoděsňová válka. 5. VI. 1960.

Staré věci kostela farního ve Spálově.

Každouč kostela spálovského nálezy se od
velší doby nezné vyřazení věci kostelků,

királe, ornaty, czechovní smaky, dřívě včetně
řemení na žerdích při církevn. slavnostech noseny.

Dřevěné svářené figury, které stály u Božího hrobu
před založením větremanského spolku ve Spálově.

Staré obrazy, očeně nosiče baldachýnu, a t. dál.

Všechny věci měly na půdě kostela mnoho, až
po plichodce agenta starožitnosti Bergera
z Brna, který měl za manželku polcovajícímu
decreu (Südsteue) ze Spálovce.

Ten objížděl všechny fary, a vyjádřoval se, že kupuje
věci pro arcibiskupské muzeum.

Tomuto agentu v době I. rep. čs., prodal
p. farář Olatinský Kyselák všechné cenné kostelní
starožitnosti, které na půdě kostela byly;

Prodal všechno bez povolení kostelního výborec.

Spodov bylo těch mosazních bubnů z heiselské doby,
na které bubenoval v slavnosti Bož. k. řeck., Brüx.

Později se vykloubalo, že Berger nášval věci
za hraniče, asi americkým boháčem; proto
p. Bergera zavřeli.

Kamželkov Bergová (zpálovanka) se s Bergrem rozvedla.

Pan farář Oldřich Kyselák si hradil kulev kajmce kšeflaci
častí peněžek ztráty, v kterou ho připravil
stolářský mísť Alois Šimola, patičleinem mnísky.

Z starých farních vzájemností se dovidáme:

Dohud věnický vložebníčení lid v robohých doboch
stvořil, díky si ve Spálové i p. farář obytek.
Kostelník spálovský a leboměřský mne na jaře pro celý
rok zdravou pracholíci.

Člověčl, buďto s něčem neuvážej, nechej svéj
rozem v klidu v hlavě plsnivéki, a věr
falešným pravokém, a kouzlníkém.

Nebo přemýšlej, a uvažej. Blouznění se samo
z tebe vyhání.

Farmí budova ve Spálové, a naproti fáře dřevěný
selšký grunt, svědectví rozdělného životu, a přehodly,
na tomto hřešním světě. (1960.)

Farmí budova, a naproti fáře chudáku klela na bálmě.
Před Bohem jme, ni všechni jsme.

Budek zajiskřené
jak světlo svátky v době druhé republiky, ne v lády
pracujícího lidu.

Je-li nějaký svátek ve všechni den, nosvěti
se všebec žádoucí, až ne několik stářích
rost, ktere klusají po silnici od Spálova
do Hostelu. Ostatní lidé pracují. Nové vymozonost.
Tepříš v svátcích cíkerních.

Svátek Cyrilla, a kethoděje se jenom připomíná.

Svátek Mistra Jana Husa vracíme v myslí
uvědoměli čítelce našeho národa.

Kněžstvo římské tento den ovlivňuje rozhoduje.
Proto lid u nás světi tento den tak, jak se p. farář
ve Spálově na faře.

Nápravnější slov M. J. Husa ktere řekl před
svou smrtí:

Prosím pánič, aby zacházel
se svými poddanými jako s lidmi
a ne jak s hovadý.

7. VII. 1960.
řek R.

Změny ve prospěch koho?

Kalešové, vobývaly se konci v Luboměře
na den sv. Vavrinec.

Ku Staré Voči se chodilo na pouť, na den sv. Anny
Ku P. Karii u Skály chodilo se na pouť
na den Narození P. Marie.

Tak chodili lidé od nás i jinde na pouť.
Obvykle ve všechni dny.

Není tomu dálno, kdy započali církevní právní
svetky vkládati na neděle, a dny svátků
uděliti pro tělesnou dřinu, méně cennému lidu.
Dnes nemá církevní svátek, v den všechnu, místa.

Dne 14. VIII. 60. Kalešové, v Luboměři.

V kostele měl misi sv. páter Jakub Svoboda.
Ku oblati se přihnal se šestí misionářů. Dříve
byvali všechny jenom dva.

Kázání měl s obnaženou hlavou.

Dříve mivali kněží při kázání rohalou čepice
na hlavě.

V neděli sloužil misi sv. za farušky.

Ve všechnu dny za toho, kdo si zaplatí.

Ačkoliv se nosí předkovi s nářím kostelem velmi
ehlubili, ale aby chodil p. kaplan do Luboměře
sloužili hřady den misi svatou, toho se nedokázali,
ačkoliv to několikrát proníženě žádali.

Slápali v houfech za p. kaplánem z Luboměře
a z Helčinova, až do Špolova od r. 1735.

Tak vyhořovali tělesně své sebe, pro svobodnost
16. VIII. 1960. kněžskou.

Poznání světa.

Po přezítku 68 roků na povrchu naší zeměkoule
přišel jsem zdravým roremem na to, že panstvo
světské i církevní, dřílo dřív, a dřív i dnes,
ručku v ruce pospolu, a vykřestovali, a vykři-
stuje chudácký lid, bez milosti ani na host.

Páni žebivky tak ihou s křeče dřeli. Chudáci
nemohouce toho bolest pňenství, hromě nářekali.
Kněžstvo chudáky po tváři hladilo, a těšilo
je posmrtnouc blázenství, aby jenom s kleidem
lepeli, a dřeli, dokud ten páni ke křeče stahuje.

Alíce od nebe, mojí pry chudáci.

Na místo, aby kněz vykřestovale s kříkem,
prokával, odehnal ho, a pohrozil mee řeckem,
s kleidem nechal křeče s chudáka dříti na žádech.
V předeve chudáka hrcal, aby byl.

Tak to mě bylo, a jest i dnes.

Co jest mše svatá? Říekl v naší obci
ponejprv učitel Dohnal, že jest to církevní
dřadlo. — Pořídil jemno, a to samé.

Prach a odvaha. Psáno v neděli, 21. VII. 1960.

Doposud se volyjová ve farnostech slavnost Božího Těla.
V jindřichově kráci vzdá procesi pro silnice od oltáře kolláři
tak, jak vzdá chodívalo.

Ve Spálově ale opuštěno bylo od obvyklých zastávek
u oltáře, a kráčení po silnici, jak odt nepraměli se
chodívalo, totiz: oltář u č. 3, u Malcherova kříže;
na placi u sv. Jana, a u pánského zámku.

Pán na faru, aby neuvazil homenistickou vile, a návštěv
obcházkou jinou, a sice: Kč č. 3, potom dole okolo žemirov
hospoď, a ke kostelu. Byla to obcházkou skraticená.
Letos ale šlo procesi jenom okolo kostela.

Tam se nemusel p. farář Jakub Svoboda báti, že
světské pány, s Kristem Pánem naruší.

Chudák p. far. Svoboda. Nečekal hůlce, a lid
zpíval: Ježíši králi nebe, a země....

Pán Svoboda, neví kam by se s Kristem králem
schoval, aby ho někdo nestíhal, že jede s Kristem
po silnici, kde jezdí vozidla.

Víra je hrozná. Povnání pravdy je řecké.

Rudolf Řík.

Várošné putovací.

Na mém mládí, velice rádi chodili lidé
naši farnosti na pouťní místo.

Chodili v procesí, a bosky. Putovali o hledce, z radostí
když z putovací moriny je větší radost než P. Marie,
ke které pospíchali.

Hlavní ponízenost, a putovací se projevovalo na
místě pouťním ve chvále Pána.

Tam lidé pouehnici okolo hlavního oltáře po kolenu
zahli nohy do zadec, a káhli své zmocené hnáty,
za sebe.

Sám jsem jako mladík na sv. Hoshýně okolo oltáře
na kolenoček, čele putoval.

Vedl nás tam prasíjí procesí, a spivák Vavřín Krále.
Ten s břichou na nosu, a s knížkami zavíčenými
v ruce, lezl okolo oltáře první, a my Leboměřici,
polahovateli jsme své hnáty za ním.

Kříže, nebo některého lepšího jáma
jsom putovali neviděl.

Putovala jenom ta šňápená, dídejová
leira, která hledala pomoc u obrázku P. Marie.

Na sv. Hoshýně viděme pouehnici na kolenu
putovati, a stejně chubince lidé ještě dnes.
Projevuje se to většinou u lidu z Slovácka.

Leboměř, 9. října 1960.

Pludárení farníci

Bylo pozorováno, že válkami, které měsí od r. 1914. zasáhly většinu farníku o sv dřívější zbožnosti, opustila.

Dnes již nechodej tak velká skupina věřících po silnici do Spálova do kostela hradce nečeli, jak tomu dříve od nepaměti bylo. Jediní sli p. veni, dneši se kmelej na hřebec.

Dnes se většina lidu nebojí před hřichem, vykrovává i v neděli ráno práce, i práci.

Dnes již málo věřící se lidu na hostinách, před jídlem se modlí, a se křížovat.

Jakmile se jedlo někomu předmět, započne bez osyčeň každý chlapík.

Jestli se započne na věci kostela zvoní, nikomu ani ve snu nepadne hlava obnovit, a nebo se modlí, jak to konale moži věřící dříve.

Kněžstvo hráce u lidu zastáni.

Ačkoliv si připisuje jakousi duchovní moc, nerazík se obecných lidu v době české, a vyhořit všechny nikdy.

Proto se lid přestal zastávat, kněžstva, páni, a panovnice.

Casy se mění, a lid s nimi.

Co ještě kostel?

De měho přesvědčení, kostel ještě církevní obchodní území, a to věcně skutečný.

V tomto skutečném domě řeší kněžstvo své věřící lepší nadějí, a to ani po smrti.

Tak se lid mamoni, a církve, neodvraťněmou, a neoskrácanou věci jíž halečí.

Balamutili budouc knězi tak slohov, dokud jim bude lid věřit, a je podporovat.

Balamutení obecných lidí nenesou dobré výsledky jenom církevním hodnostářům, ale i bohatým světským, kteří žijí z možol lidí.

Neměli velké prospěchy tato dvojice, davno by toto náboženské balamutení lidí i jalo směšně hanebný konc.

Kostel milý poslyš!

V roce 1905 působil v naší obci nás působník

Leopold Ondřej stolařský pomocník z Vídni.

Působil (byl přivězen) nemocný na nový lečebný kostelec.

Obec mu dala byt v Pustýnii č. 39. kde náměst ležel, a burz zemřel.

Hajz byl v obci přivezen, nebyl s jeho umístění a oříšení lakový jájem, jak na tom, jakchto je vyznamen.

Byl jaký vídenský dělník bez vyznamen.

Tak honem na něho naší starostlivci zaútočili, aby přistoupil k naší katolické víře. Smrt měl jíž na jazyku. Odolati jíž nemohl. Svolil. Působil p. kaplan kalouskroček klíný ho do římského ovcince přímo vtáhl. Co věděl se proapsali: Vavřin Sima č. 42, a Vavřin Smaklko č. 39.

Upružení hajného Enenkla (Spálov)

dne 18. XI. 1960.

I.

Kai matka upružovala, že jakýsik Krajna z horního honce, ještě s jedním, prospálili žámek.

Obou se valil na kostel. Lidé měli strach, že se kostel chystá. Lidé při kladle před kostel dívali, aby se požár nerozšířil.

Krajna seděl na kopcečku na Novákovic (u věžáka) a díval se jak žámek hoří.

Krajna byl před ohněm, zavřený v žámeckém arestě.

Jeho žena me kam nosila jídlo. Do bochníků chleba zapékla pilník, a díky, a Krajnovi to do aršíku dala.

Krajna si probralal pod aršíku stěny, a garešku řekl. Z první žámek zapálil.

II.

Na Harranové chaloupě se lidé velmi často na vesely schášovali. Byl to tam druhý „Herberg“.

Při nozdravé v schášivalech, prohlásila jedna z ženských, že má se v noci nikam jít nebojí. Táhla se jí žaludek, by šla v noci sama i na hřbitov? Odproštěla je i tom přijde. Živodavci učinili s ní základku.

Donesly kladivo a hřebík, a řekli, jestli na hřbitov přejde, aby viděli že tam ještě byla, ab ji pak lečit v bránu do dílu hřebík! Ona ženskou vzala kladivo a hřebík a odeslo. Všechny čekali s jakou se se hřbitovu vráti.

Čekali a čekali, ženská se nevracela. Když se šli na hřbitov podívat. Ženská ležela pod zaklenutým hřebíkem s kladivem v ruce, s pribitou plachetou, kterou na sobě měla, mrtvou.

Budova faru ve Spálově, a baráky chudobíků.

Postavme se před budovou faru ve Spálově, a řádme se v duchu sami sebe: Kdo užívá místnosti této patrové budovy? Tnu p. farář, a jeho kuchařka.

Komu patří tato budova? Tnu farostě.

Kdo má na starosti toto budovu? Tnu hostelničku. Překáží to věřící farostě.

Tady kněžstvem ještě jde o čistý homeopatismus. Nic nemají, ani ta slíchařka nad hlavou jím nepatří. I když musí tělesně pracující žebřáci opravovat.

Páni nic nemají. Nemají vydání na ruky ne opravy. Berou jenom požitky. Pasou se žebřícké jetelinky.

Knobí chudobíci mají mizerné baráky bez pohodlí, a musí se ještě starati o pohodlí pohodlných.

Lepí ještě v quintonové knize nic nějakého připsáno a nic neopravovat; dobré se mít.

Na opravu, a vydávání pohodlných, chudobí duchem.

Když se proti něčemu zdržíhají, postarát je s hruškou neklem.

Katolicismus slibuje, a nic nedá.

Homunismus " " a všechno bere.

Spravedlnost, a pravda, blbec neukaji.

Analfabet měl být dobrým katolíkem, a dobrým komunistou i v naší obci Luboměř.

Neměl být sice nemajetníkem ani hostelníkem.

I hostelník musí umět psát oficiálně.

Ale člověč !
Hledes, a nevides.
Physis, a nevinnimais.
Chodes, sprces, a něchto si nevinnimais.

Dvacet pastků při svém řeči měl,
 proč s sebe lepe necháš.

Pamí užívat, a druhým do nekonečna
 slibovat, jest stará drost.

Thudák a skecánky: Skecánky jsi velmi
 dobrá, ale měla voda.

Křížna píši násich knězů ve Spálově.

Pan farář František Trápyl si píál, aby děti v kostele stály u bočních oltářů
 před presbitářem. Chlapci na stanicí levé, dívčata na stanicí pravé.

V Luboměři učil hostelník (stolar) katej Klerka č. 82 dřevěné zábradlí
 na schůzku před presbitářem, aby děti nemohly jít blíže ke
 klamnemu oltáři.

P. farář Oldřich Kyselák měl při své rovce, děti ve Spálově
 sholo klamnito oltáře.

P. administrátor Jakub Černoboda si polopál na obsluze. Kval
 u sebe mnoho miskomíši.

V Luboměři chodí dnes děti si do stolic jednou měsí
 dorůdli. Tiskov byly ve stolicích oltář. (1970.)

Dne

26. XII. 1960. Štěpána. Mše sv. v Lebořišti.

Kníže přijel ze Spálova, p. Jakub Sobrda.

Varhaník, Jan Sima, Spálov.

P. Sobrda čítal na kresácí legendu o kamennování

sv. Štěpána. / žádá se vyzděl / poslouží vše kázané /

Oba mistroni stáli u oltáře a poslouchali s věřením
na zellinově jméně vidival jiní sv. jednotho mistrona
a bez roucha.

Pře mň sv. zpívání bylo příšen: Ejhle nase chosa, bez
ze Salasa.

U ženských, kterých jest v kostele větrina, hrájí pekný
vhled různobarevné, pestré šátky na hlavách.

Ve slídeci mše sv. pojednání s monstrancí učíteli
jest. Neří původně nemohli být na p. Přikrylu, dojímav
Po mše sv. modlitbu Anděl Páně ledi zpívají.

Zpívání mše sv. od kněze, byla vždy
dvouřá. Leďci odpovídají všechno zpátky, ačkoliv
pro starý lid, jest zpěv obližný.

Před mň sv. předstíravala sv. režence, vyminkářka
Zofie Birkeporová č. 40. Kostelnickou provázela Fr. Sima, 94.

Ukřižovaný při levém bočním oltáři má nohy přibité
hřebíkem kádou zvlášt' ke knězi.

Jned vedle jest obraz křížové cesty, naměří má
Kristus Pán obě nohy přibité, jedním hřebíkem.

Vjezd legendě čteme: „Kuji oni kuji, kteří železné
hřeby hledí Kristu na krk, bušou pošreby“

Ukřižovaného v Lebořišti výčítal hraniční řebsák
Galas. Při práci se asi zapomítl.

Oproti kopečku těla a hlavy, učítel Kristev nohy
moc dlouhé. (Všimni si!)

Pam se dobré měli, a druhým dobro
jenom slibovati, jest kresle hodné, a kněstářká
vymoženosť.

¶

U dobu první republiky československe, za prezidenta
Tomáše Masaryka, měl pfarár Otoch Kyselák ve správovském
 kostele kázani, ve kterém mělo kázani užil slov, aby lidé skonč
 pacholci se zvídaly, a je zbytečné, nechápeli.

Poslyšte, co vypoukává ještě dnes, shrbená starčenka, Terezie Honyšová
 bydlicí nač. d. 52. kdež se ožila 80 roků.

Výpráví: V roce 1911. při svatém rytadlu, sloužila jsem za dětku
 na Dobrovodě u sedláčka Pasingra.

Ten punt stojí v odoleném konci, na pravé straně, když jdeme
 do Jakubčovic.

Pasinger měval pacholky dva. Za staršího pacholka tam
 sloužil z Lovčicova František Piny syn. Za mladšího pacholka
 tam byl mladík z Lovčic asi 16-17 roků starý, který sloužil
 dříve v Hynotfaudě u sedláčka. Tam se ožadal. Hrozně tam
 přemítl. U Pasingra spali pacholci v římsi. Římsa byla
 mezi maškali, a kravárnou. Zima v římsi nebyla, ale
 smrcovi a kravárnou, i z maškali. Pacholci spali v moskeli
 systém. (prosple.)

Ten starší pacholek, nechápal svého mladšího spálí proto,
 projevoval ten mladší, a noči proti sebe hrozně močel.
 Přesto museli dvoulati proti sebe čerstvou plámeni.

Plámeni když z brodohu odsunovali, hrozně pacholci,
 a bylo v něj chrobáku, když se jenom hemžili.

Inc 5.1.1961.

Supervizovaní posteli v Lebošovciach.

U nás v naší farnosti bylo zvykem jež od dávne
doby, spráli pospolce vjeanne posteli.

Rehalo se, když spí dvě pospolce, mají mnohem lepší, než jedou sám.

Po smrti manželském, správali manžele vždy pospolce
vjeanne posteli, až do smrti.

Když ale po několika letech započala
být postel charabánia, díky se započaly propadávat,
že bylo řeba, postel spravili, zajistili!

Dělalo se to tak: Budí se postavili pod postel
klouzky, a nebo se uvolnila silná otevřená kobylina,
a dala se pod postel.

Slej co slej, postel která započala sloužit
novým manželům po svatební noci, musela jím
až do smrti vydřít.

Postel to vydříla, ale musela přijít na pomoc
otevřená kobylina, nebo kobyla.

Anížka Šiková, rozená Fardova z č. 58 (1888.)

Vysvětluje: Byla jsem ještě školáčkou, a měla jsem jít na službu na pěstounku na Dobrovadlo. Byla jsem u hajného Lesecky.

Lesecky jsem měla ve vlnké komerce. Postel sbíhá z desek.

V noci tam běhali proskáni. Skákal mi až na perinu, kterou jsem byla přikryta.

Když mne vezl farman na Dobrovadlo, byla jsem ještě tak malá, že mne nebylo v krinně ani vidět.

Kleveřice Terenie Honýšová, která se dožívá 80ti let.

Praví: Když jsem měla choditi poslání roh do školy, dolé mne na službu do Hyndfauda Prokšovi.

Byl to selský querl u kostela. Do školy jsem tamila asi třikrát. Děchová mne do školy nepustili.

Když byla velikonoční zpráva, poslala mne Prokška ke zprávce. Než jsem ke zprávci z domu vystoupila, měla jsem hlad. Proto jsem si ucpala kousek chleba do ruky, a dala otcu heby.

Prokšenka to usprávovala, a když zprávce mne již nepustila. Rikala, že ke zprávci měsim jít hladná. Ze pojde ke zprávci zítra.

Tak jsem tedy ke zprávci na druhý den, hladná, úplně vyčerpaná.

Tak bezprostředně dřívější člověk bude v mládí.

(Ká žena na to: včil to už něni tak zlé (zucí) kdo nemá něčeho pojídati 3. hodiny před přijetímom.)

8.1.1961. 2.h.

Terezie Honysová: Když se mi narodilo první dítě
Anna, když jsem na světě byla.
Potom když se narodili chlapci, na svět jsem již nesla.
Nesla jsem proto, proč všechny jiné světě
se vždy nějaký dítěcký mistrem nechal.
Když manžel mi řekl, že jsem již nesla.
Začal mít žádost, že jsem na svět nesla. Ze jsem na svět nesla, nic se nestalo.

P. farář, a kostelník ve Spálově.

V době prvního faráře Františka Přikryla 1889 - 1915.
byli kostelníky ve Spálově Týli stolaři, kteří měli
od p. faráře v najměji pole.

Za kostelníkování mladšího Týla stolaře přesel
se Spálovem za faráře Ondřeje Kyselák z Němcic
na Hané rodák. Byl syn sedláka.

Ten si zapojil do chování krav. Proto si
vzal pole od Týla domu.

Týl se cítil být čímž činem moc poškozený,
proč vás v předložení Spálově, byl s pole nouze.

Když si p. farář pole od užívání vzal, Týl kostelníkovi
složil, a vicekrátce do kostela nesel.

Knižství římské, se připravuje zvláštne
začátkem nového moci po antisložích.

(Soc nava chudobky! Na všechny války
se předce nechocí.)
Vlkají jenom do pozorovaných.

Obrany v domácnostech, sčerky a ohněm pekelným,
jak se zde duse rohne škvář, přimalec
jíž v naši obci zanechly.

Byla to v roce 1914 když se ženil František Kral č. 33. (č. p. 104.)
s Marií Klerlovou z č. 22.

Byla to za dobohou příručenou dobu opět obnovení
první kopulace v Leboři.

Neduhý den po svatbě nesl otec nověstky
zbojního hospodského Tomáše Klerla, novomanželům
do bytu nový hřeb s ukřížováním, na stěnu.

Za neobvykloho vložil se mezi
manžele nový hřeb. Vypukla válka. Fr. Kral
nesel narukování, v krátké době padl.

Lide' vyprávějí (ti starí) že když by mladí
se nedovedou tak vrouceně
modlit, jako oříve ti starí.

No dobrá. Dajme to za pravdu.

Vrouceně se modlí, a shasiola, a čertové,
je mořit shasiče.

Některé se večerami strachem jenom tráší.

Staleti věřiti jenom
slibum,
jest víra hrozná, ečž
odsuzuje samo sebe,
v pouhý klam. R. řík.

Upozornění
zpomínám, jak byl od maddanských lidu
velben ten dobrší císař pán
Frans Josef I.

- Velben byl od generála, až po starého veterána
na vesnici.
- Od nejvyššího úředníka, až po beuamistra robi.
- Od spisovatele v městě, až po klevechniči vesnické.
- Od papeže, až po píčové háčku v kostele.

Nelidského rozházení se sebevrahy
na vesnicích si všiml
staršík Tomášovský. Proto na hulu
nelidskou ohavnost veřejně prohlížel.
Galav se náprava i u nás.

Při průběhu předce ale kníž na sebe omáč
nevzal, nýbrž jenom kousle.

Staré lidé vzpomínají:

Ve Spálové žila před první válkou
světové Kladarova Teréza.

Bývala v domku u P. Marie u praskelských
rybníků. Byla velmi zbožná.

V době první světové války si jídla v hencích
kterých v době mimo první, neprovozuvala.

Když teď volá hance, novodobé prostní
ku vaření pokrmu prostních.

Bylo tomu tak i na fáře?

Skrz okno se díváme, ale máme
jáště dřevěné rámy na závadu roknech.

Kari mládeži.

Ve Špálově obyvatelné farní budově starý mládežec
p. farář Jakub Soboda se svou kuchařkou.

Naproti farci bydlí ve svém baráku starý mládežec
Fr. Klerk na bahně (Krahňák) ten žije bez kuchařky.

Postavme se mezi farce a bytem Klerka. Tu si pomyslíme:
žeže sousedící. Jaký je rozdíl mezi člověkem,
a člověkem, ve 20 letech století ve Špálově.

Klerk se vabýval celý život, při malém hospodářství
a dvouch krovkách.

Nelampracíl. Nikoho nevykoristoval.

Byl většinou v domácích samotářem.

Stavoval se celý svůj život dosti mizerně.

Svědčí o tom jeho tělo! Dnes se protiská se sedmou =
siatkou.

Střeče má na běživku dřavouc. (Slimou krytu.)

Nemůže to ohlášit k hostinskému výboru, aby to
nechal i co nejdřív spravit.

Musí si to spravit na své výlohy sám.

Před Bohem jme původní jmeni. Kdo kněz na kazatelnu.

Zde obrázek sváhy v sousedství ve Špálově,

21. I. 1961.

Spravedlnost v době císařského císaře a krále u nás?

Byl v době první války některý, musel jsem jít
na vojenské pole jít, můj bratr cestník, a v r. 1916.
vyláhl i můj otec, živitel rodiny, řemeslem
svatc.

Proč musel i ten otec do války?

Proto, že nebyl knězem, nýbrž jen řevcem?

Proto, že byl tak zložný, děti honil do kostela,
a sam behával coby svůj život ve svélkách do
malovského kostela hledě na housle, nebo
na klarinet?

Nevím v srpnu r. 1914. odcesti z Olomouce do pole
kde jsem přišel my vojaci s karabinkou v kostele
Marii Sněžné slova: Vojaci! Smrti se nebojte.
Který voják v boji padne, za císaře a za vlast, duse
takového vojáka jede přímo do nebe.

Proč ale takoví prorokové získali všechni doma,
v gazetě? Kohli přejeli mnozí z boještě do nebe!

Bylo to marnění nestočitých!

Pěkné včerní nadílení

Jarní doba postní byla na jaře, dokud zemědělci nepracovali na poli.

Sic by se šobrtali na poli slabotou.

Jarní vajíčka se prodiávala. Byl přesb.

Kousík přesel v době postní lehko k němu.

Putování na postní místa, bylo v době lehké.

Práce polní nikom neeklala. Tráva měla rokopsaninách pokoj.

Dne 21. I. 1961. výpravní valova Ferenc Honzárová č. 52.
Dospívá se 80ti roků.

Když jsem sloužila za dívku u scallika třt. Týla ve Správově, když jsem byla draháčkou na procesti u Staré Župy. Na první jsem mohla jít. Sloužila jsem tam 2. roky.

Tu jsem se valala, na procesti jsem již jíti nemohla proto, přináděj mi mne chlap nedal žádat krajcary.

Slchádvala jsem jenom s procesím ke Skale P. Karie one & září, ale bez krajcaru v kapse.

Vše vyučovali od poustevníků na mni svatou, a nov mezi kantky. Kne bylo v procesi hanba že krajcar nemám. Hleděla jsem se při výběru vytíčit na bok.

Tu jsem se u P. Karie promodlila, řla jsem si sedmset k Ondře na běh. Divala jsem se jak lidé u bohu koupají, jedí pečené krvé, a cukrové, jak se sebe cpej rohlík, páry, a popijej. Třai jsem se na to chvílu divala, potom jsem se sbrala, a řla s pečivým břichem a psík dom.

Příma a nekonečné sliby,
patří do jednoho pytle.

Maleček na noze jest něštashný.
Tupi, že všech patří na noze mojice.

U Němcie na Dobšovadle byl ten starý zvýk,
že v kostele, z předních čtyř stolic, z prava,
je zleva, vysíti v užité svátky všichni na oficii.
Ze stolic dálších, šel na oficii, kdo chtěl.

Před několika roky získal jsem obraz, malovaný
na skle, na němž byla sedící ženská
s rozkříženýma nohama.

Znázorňovala poslánku řeholenskou.

Daroval jsem tento obraz do správovského muzea.

Paměti z dětských let.

Když jahodskák běharval jsem skamárový skolo
hostela, kříži, sošek a obávek svatých, běharval
jeden na druhého pozor, kdo se kříče, a hlavu obnožuje,
a kdo nikoliv.

Který z kluků tak neúčinil, mohlo se všechni
vrhnout s prokříkem, lubrián, lubrián!

V naší farnosti byli kdysi lubriáni.
Památný zvon z 16. století znany „Lubrián“
byl v rukou hostela v r. 1916 shozen, kdy nás valčené
icely odvzdušnily.

Správovští lubriáni, byli záčalkem
17. století, okardinalom Dírichsteinem pronásled-
ováni, a na vše křesťanskou obvinění. Sedmí pro
lubriánech uchvalo se mezi dětmi, i dospělymi,
v naší farnosti do našeho svědecku.

Lidé věřící by se nemuseli před knězem
skláněti.

Kněz by se měl skláněti před věřicími proto,
že má všechno věří.

S kostelním prádlem.

V době okupace 1939–1945. připomínal p. farář Pavel Smolka svým ovečkám, že mají přispět
mydlem na opravu kostelního prádla, a starci
se má nahradit prádlem novým.

Některí muži v této připomínce rezavovali
a mudivovali: Kostel jádne prádlo nepotřebuje.
Který práv ho špiní, a upotřebovává, ať si
prádlo houpi a čisti. Jen práv má větší přijem
než jeho ovečky.

Koupi některý secalák, nebo tvárník svým dělní-
kem prádlo?

V roce 1918 zemřel ve Špalově u lidu obětný
p. farář Antonín Randerka.

Při jeho pochodu, sčítaly některé ženské na faráře,
a p. faráře takový křik, a slíkot, že je musel
p. děkanu skříhnouti.

Slavnostními byla i klouz Fardova Luboměr, č. 86.

Ti starí lidé jiz shora všechnu vymřeli
 kteří v noční fantozli věřili
 ještě domácí, že nás poli má
 ten hospodář mnoho kamene,
 který nechodej v neděli do kostela
 na kázání.

Dle toho by musel mít majitel panství správovského
 nejdříve kamenní na poli, a to z toho důvodu, že
 panstvo ze žádkého chodivalo do kostela rány až
 po kázání.
 Na kázání chodívali lidé, toho lehčího záva.

Užite co? Figurální věci vrály Kristovým
 učením zavádě!!!

My je dopisují máme, a je zbožně uctíváme.

Proč? Poněvadž skrz zrak, to dojemně
 písobě, proti vyvraždění když s vírou.

Příroda si na zemi se svým pohybová, a méně -
 Zářních kostelů a soch nestaví.

Kostely, kaple, a sochy svatých, slaví fantazie
 lidí.

Když zvon „Lutrión“ na věži kostela správovského
 svým hlasem zněl,
 velkou lásku ke kostelu, tenkrát jsem měl.
 Rudá řeka.

Na buku u Skály Panny Marie, visí
strojem pravdou zpráva, o vzniku
pouti, ke Skále P. Marie.

Opsáno
dne 12. III.
1961.

Chrámostník
vraduj za nás.

Panna Marie ve Skále.
Vznik tohoto poutního místa je opředen zbožnou
legendou:

Bylo to v době třicetileté války kdy váleční
furie zuřila i v naší vlasti. Tmě rádové růky Odry
neruškalo usídlení.

Střhla se zde bitva mezi císařskými a řečími.
Císařští byli poraženi.

Tři lezce ranění císařští vojini se odplazili
do skalnatého (skalního) výklenku nad Odrou.
Tehdy byl svah porostlý hustým lesem, a řeka
Odra byla sama břidla, jejíž voda nebyla k pití.

V díře ve skále leželi tři ranění
ve velké lísni. Ve skále ani kapky vody;
Venku nepřítel a odkukut naděje na pomoc.
Nad hlavami raněních šuměl les smutnou
písň smrti. Dva ze raněních brzy zemřeli
s proklínáním na rtech neboť válce rezurověli.

Třetí však nezhatil ani výry, ani
dívry, a volal k Bohu, a Panně Marii o pomoc pro
sebe, a svou rodinu.

Když manželka a dvě děti.

V horčecce usněl, a když se mu zádalo, že před ním
stojí překrásná Paní, klade mu rukou na rozpalené
čeelo, a ukazuje do požádi jeskyně.

Když mocíl svidél ze skály vytékat pramenek vody. Po velkém úsilí dolehl se k prameni, umyl se sledonou vodou, napil se plným, dudškem, a cítil jak horečka, a bolesti mizely.

Potom zase uleh, a když se opět probudil, poznal, že po horečce, a bolestech není ani slopy! S vdučinou díky Panně Boží a Panně Marie opustil jeskyníku, a zdráv se vrátil ke své rodině.

Povídá tom zářicím přeběhu se rozšířila proclém krají. Lidé k jeskyni začali putovat, aby se na skále objevil krásný obraz Matky Boží.

Nevědělo se odkud.

Válka trvala ještě několik let takže lidé si nechouvali ke Skále chodit s procesiem.

Konečně válka minula a lidé navštěvovali houfně Pannu Marii ve Skále.

Obec Spálov od jejíž farnosti toto poutní místo patří velmi významného ukázkou. Občané si umínilo že obraz Panny Marie ze Skály přenesou do farního kostela ve Spálově, aby pochůzí chodili k němu.

Obraz do kostela přenesli, ale ten zmizel.

Maleri jej ve Skále. To se opakovalo říckráte.

Z toho, jak legenda vypravuje, poznali Spálovští, že Panna Maria si přeje aby toto poutní místo zůstalo tam, kde bylo.

Totíž ve Skále v lese. (Pozn. tam, kde založil Böss hospodku.)

Tehdy se obec spálovská zavázala slavným slibem, že každého roka na svátek narození Panny Marie /8.září/ s hudebou a družičkami

ve slavnostním průvodec přijdece na počet
k Panně Marie ve Škále.

Slib tento plní až do dnes.

Svatá Panno, zje se světov. Pane Jeříši, oslav
svou nebeskou Matku, aby ona oslavila Tebe
v království Tvém. Amen.

Královně světí, prostřednice mezi
Bohem a lidmi.

Opsal s listku vísicím na běku u P. Marie u Škály,
dne 12. III. 1961.

Reinold Šík.

Dřív, a dnes.

Slova veleduštných v kostele: Dvací s Kristem!
Rodlete se, kysle a pracujte. Vapleta vás
nemine. Váš důležitý budoucí spáseny.

Dne po této mohutné osvobození se většina proziravci
hodí jenom směje: Cha cha cha chá, rachachachá.

Zrcadlích. Když jsem jako kluk pěšovával
pro posluhy, a chtěl jsem je kolikrát
zplaťte uprostřed, mal jsem zrcadlo, a nechal jsem
se dívat do něho divat. Pak mi v tom bránila, abych
zrcadlo schoval, že malé děti vidí v zrcadle čertu.

Staré lidi prováděli divání
se do zrcadel, za hůlky.

Býlo to asi možno, aby lidé na vernicech meriděli
jak blízce vhlížejí, srovní panstvu, a doma:
žhoutekem.

Ke svým příznatkům, jež před 60. li roky, kde kde, bojoval na věnicích proti jakémukoliv pokroku.

Kádce alepsení v práci, a vejváni, lidé zeměšnivali, a dělali z toho posměšky.

Anoho poměřké si trojili některé lidé z chalupníka Františka Kádce č. 45, když si udělal z části své kuchyně.

Lidé se poskubovali, že na vedení zemáků, a vodňáka, nemí zapříčibí stavěti kuchyně.

Dnes máme rok 1961. a máme v obci ještě mnoho muřských, a ženských, kteří proti pokroku v obci bojují, a se vymávají.

Pohládají si to za velkou čest, když dovedou na veřejnosti na pokrokovce věci nadávat.

Pomalu lezou ale na pokrovem mláky jeho hlemíčí.

Ať si něco nového, pokrovového zjeďmají, hanbu se k tomu nemají, že pokrok tak sprostě zeměšnivali.

V kostele nebylo už vůbec ještě pokrok ani slivkov až k mére chybíli.

Pobídka byla s parabolou taková:

Odezdeli se se vším, do vše žož, a nechali všechno polichov, jak to žil, stvořil, a vede.

Luboměř, 9. srpna 1961.

Rudolf Řík
51.

Náše i. k. kněžstvo jest nad Kristem Pánem.

Svolají ho z nebe, pojíží ho, co pravé tělo,
a pravou krev jeho.

Nedotáčí ho zámknou dle své vůle.

Mnohým našim lidem se pokrovový život lícev, nelíbí
jsou raději ve tmě, jako krtek. Ten když vyleze
na povrch země, delší měsíce světlo gle.

Rocní příjem učitele.

Jährliche Einkünfte.

von der Gemeinde umfangreiche Finanzation
gr. — — — — — 5. gr. x. —

von der Stadt auf Basis von Tjemenie 30 x m

Ländliche Dörfer über 3000 ziffern — 1. gr. —

{ von Stadt Einkünften — — — — — 7. gr. —

{ von Landwirtschaften

von Copulationen — — — — — 1. gr. 50. gr.

" " Zinsen — — — — — 2. gr. —

Unter den Weibern Gefüll von Tjemenie und Ländlichen

7. Malz 3/8 Dosen n:0: Malz

Um Tjänstes jährlich — — — — — 68. gr. —

Um prägnantem Tjemeny geld — — — 4. gr. —

Unter den Weibern Collected von Tjemenie und Ländlichen

Prägnat Tjemen ist Tjemen 2. Malz n:0 mops

mops um von jedem Weib 1. Abteilung Lärbl 2. mops

Um jährlich Beiträgen für Collected mit Lärbl 10. gr. —

Um dem Tjänstes jährlich — — — — — 6. gr. 24. sr.

Um folz 6. Abteilung.

Tjemenie im 5. jähru 1817.

Upravy Recitacímen
Tjänstes

Löbliches Misspfeftamt!

Bei dem Umstande, daß bei der von jener angefroten Ordination des Landmatrikobrigadeur's die unklare Unschärfekeit gab, kann Geistlichkeit m. Gemeine eine Abfaltung des Gottlobamtes mittelst einer kleinen Tschrege beweisen, der Gottlobamt ist mittelst seines katholischen Glaubensbekenntnisses einzufassen, darüber aber kein Einmale mehr mindesten die Pflichterfüllung trotz der gegebenen Formulierung zwecklos sein. Daß die Geistlichkeit, als auch der Landmatrikobrigadeur am 2ten Sonntag nach Pfingsten ebenfalls feiern sollte; diejenigen die hundert Pflichten ihres Dienstes in diesen Händen durch ein besonderes Tschrege untersagen, den Geistlichen einzufassen, und der Pfiffet ist unvergänglich, der Gemeinde wird ich Antwagen: Ob es den Geistlichen mögl. abschaffen lassen oder nicht? in folgender ritterlicher Formulierung sprichend, bis ihm nach seiner Anfrage der Bogen: Pflichten bei mirn Löbl: Misspfeftamt Alles mit mir: so first sich Geistlichkeit mit Pflichten, seine Pflicht geltend zu machen, und formen Unschärfekeit nachzubringen ob bestimmtem Landmatrikobrigadeur sprachig seine Verforderung mögl. nicht nur als Höflichkeit des Geistlichen Gottlobamtes, sondern als Gemeinde Vorsteher Diens seiner geistlichen Bekehrung als Nachwesper an der Form der Pflichtigkeit aller kathol. Untertanen in ihrer Pflichterfüllung — vorsichtig die Klagen, mit der gegebenen Bitte: Ein Löbl: Misspfeftamt zwische Job Nöblayn (Nöblay) fürüber zu verneigen und dem Geistlichen zu seiner Pflichterfüllung zwecklos zu machen.

Urgent 23. Júnij 1832.

an Ein Löbliches Misspfeftamt in Urgent

Vredet: Johann Ernstmann Pfarrer zu Urgent bittet, daß

Joseph Junibek Geistlichkeit in Landmatrikobrigadeur zum Misspfeftamt Glaubensbekenntnisse zum Gottlobamt zwecklos gemacht werden möge.

M. und Bremen

Der Justizminister

dem General-Praefer Joseph Brueckmann

in Bremen.

ad Novem 596.

Er Justizminister

Ihren offenen Hof: Brueckmann in Bremen.

Um Sie über Ihre Gnädige Anregung vom 21ten " . Mit unglaublicher Untertheilung einstellig Ihr offiziellste Anregung ist es Leidende Menschen durch Gnade zuheilten, daß Sie mir mit Ihnen vertrauen, sondern auch Mitgliedschaften des Leidenden Dienstes nicht mehr befürworten. Ich schaue mir jetzt die nöthigen Anstrengungen auf, um eine Abänderung in dem Prinzip nach Bremen einzuführen, das von ihm unverkennbarer Erfülltheit zu sein scheint.

Es ist sicher, da gerade beim Vorfall, und bestreitlichkeiten zwischen Sie und dem Minister, als auch der Gnade Grußender den Leidenden Dienst, und vorliegende Erfüllung ist die Möglichkeit für die Zukunft nicht mehr unbestritten werden.

Was Ihnen Ernst Justizminister in Erfüllung Ihrer Anregung zur Annahme geboten wird.

M. und Bremen den 6. Augustus 1823.

Joseph Willibald
General-Praefer

Gottlob-Dimitri angewandt.

Dom. U. v. Abgeordneter Mr. Ulrich.

Nro. 598.

40.

Über die von dem Landesherren Gebrieftes Joseph Janibek gegen Abföllung des Gemeinen Geistlichen zum Gottesdienst nach Landesamt gegen die Mündliche Entschuldigung vom 8. July d. J. g. Zahl 455 eingehender Beppenholz hat das Löblieb R. P. Prediger Anton Reiter mit Entschuldigung vom 1ten Augustus d. J. N° 7270 aufgefordert:

Ob Landesherren Entschuldigung des Hl. Amtes vom 8. July d. J. Zahl 455, wahrhaftig mahlt der Landesherren Gebrieftes Joseph Janibek gegen Abföllung des Gemeinen Geistlichen zum unentbehrlichen Gottesdienste im Jahre dritten Tonkens angefallen, und für die unerlaubte Abföllung des Pfarrers zum unerträglichen Verlust gewisstheitlich sind, mit dem Landesherren zufrieden zu sein, und den unverfülligen Rektors ob des Landesherren Gebrieftes vom 10. 7. m. zurück zu lassen; doch darüber verpflichtet ist zu dieser Abföllung ein Pfarrer zu stellen, daß aber auf diese Pfarrer nur prämisser zur bestimmten Zeit unverfügbar gestellt ist, als er sonst wegen des allenthalben unerträlichen Gottesdienstes nachdrücklicher bestrafzt werden müsse.

Übrigens bleibt ob dem Landesherren Entschuldigung des Landesherren Gebrieftes mit der dortigen Gemeinde überlassen, um den Gemeinen Geistlichen vom Landherren hierzu seine Zustimmung gibet, wenn bspw. die Gelegenheit abgesondert, in möglichem Falle der Gebrieftes ein Pfarrer, und die Gemeinde das andere Pfarrer einzutragen will.

Gegen meine Vorlesungen habe ich in Tyomir, die Landesherren vor dem Gemeinde Landesamt, und Rektor mit Joseph Haebel Gebrieftes im Landesherren unter Rückhaltung seiner Doktoratsbulle an mir unter den Ursachen geschieden, daß diese Karibensche Entschuldigung im Gemeinen Geistlichen eingetragen ist, Landesherren Gemeinde sei jetzt nach dem Gebrieftes Joseph Janibek als eine Nachfolgerin bestimmt, wenn sie einen gebrauchen, und habe mir die unerträglichen Verluste hierauf in Tyomir sich zu entschuldigen gehabt.

Tyomir am 7. 8. 1826. Joseph Willisch
N. M. Schmid.

Dr. Joseph Willisch

Seine offene Lehre
in Tyomir.

Opak z piervodnictvu, Red. Luk
Luhomir, 51.

Consignation

Der jüdischen Kircheinführung der jüdischen Typhuseinführung.

Unter dem Namen Gafalk von oben von der jüdischen Gemeinde im Montan 4 $\frac{1}{2}$ Morgen F. von der Landwirt Gemeinde 2 $\frac{1}{2}$ Morgen.

Unter dem Namen Collede von jüdischen Einfallspunkt von jedem Seiner Erben v. Gründen.

Um Grußbeiträgen für Collede im Betr. von 10 Fr. 16 Kr.

Um jüdischen Beigaben von 3. Gemeinden 4 Fr. 23 Kr.

Von jedem Seiner 1 Laius (Laius) Lovs.

Um jüdischen Beigaben für jedes Kind 1 $\frac{1}{2}$ Kr. Wenn dann eines nach dem Untergang seines Vaters noch nicht aufgeteilt, beträgt die Hälfte 70 Kr. Kinder sind 108.

Von der jüdischen Kirche für Abgang in die Pension 24 Kr.

Von der Landwirt 12 Kr.

Üb. Dem jüdischen Friedhofsamt von einer Ristung gegen Abreitung des Rosenkreuzes an jedem Grabsteine 5 Fr. Von dem bei bestreutem Friedhof entgangenen Capital je 50 Fr. entfallenden Interessen je 2 Fr., wofür der jüdische Minister alle Güter, wenn sie in der Haltung eines Rosenkreuzes zu sein scheinen, vom Landwirt Gemeinde zu befreien hat.

Um Stolen Leidende beizubringen 40. Fr.

Üb. Dem K. K. Religionsfonds 6 Fr. 24 Kr.

Um Friedhöfen genutzt zur Typhuseinführung 5. Morgen, wofür es 8 Fr. zahlt.

R. L. K.

5.X.1961.